

Green Cities - Revision

8 – 10. december 2009

Fredericia Kommune

Revisor: Marianne Truelshøj, Ledende revisor

Revisionens formål: At evaluere kommunens indsats i forhold til "Green Cities" mål om fremdrift år for år.

Underskrift:

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. KONKLUSION MED HOVEDPUNKTERNE FRA REVISIONEN	3
1.1 Generelt.....	3
1.2 Specifikt	3
1.3 Opfyldelsesgraden af de opsatte mål	5
2. STATUS OG BEMÆRKNINGER FOR DE REVIDEREDE MÅL.....	6
2.1 Vandforbrug	6
2.2 Økologiske principper.....	7
2.3 Anvendelse af pesticider	9
2.4 Sundhedsskadelige stoffer	11
2.5 CO ₂ udslip.....	13
2.6 Biologisk mangfoldighed	16
2.7 Økologiske fødevarer.....	18
2.8 Støj i boliger	20
2.9 Indkøbspolitik	22
2.10 De 13 miljøbelastende.....	24
2.11 Deponering	26
2.12 Bæredygtige retningslinier.....	28
2.13 Miljøcertificering	29
2.14 Borgerrettede aktiviteter	31
2.15 Samarbejde med erhvervslivet	33
2.16 Bæredygtighed i alle politikker.....	35
3. Anvendt revisionsmetode	36
4. REFERENCER	36
5. OVERSIGT OVER MODTAGET DOKUMENTATION.....	36
6. INTERVIEWPERSONER.....	36

1. KONKLUSION MED HOVEDPUNKTERNE FRA REVISIONEN

1.1 GENERELT

Vurderingsmetode:

Aktiviteter og resultater, præsenteret og revideret ved denne revision 2009, er baseret på "perioden" fra sidste revision i 2007 og frem til nu.

I præsentationen af revisionsresultat, er status 2008 derfor sat lig status 2009, undtaget dog for de mål, hvor der foreligger konkrete målinger for 2008, dvs. vandforbrug og deponering. Dette er vurderet at være det mest retvisende billede på det foreliggende grundlag.

Hvis målet ikke direkte er angivet som en procentdel, er følgende procentsats anvendt for graden af opfyldelse:

Ikke sat i gang	0 %
Startfasen	5 %
Opfyldt i mindre grad	25 %
Opfyldt i middel grad	50 %
Opfyldt i større grad	75 %
Fuld opfyldelse	100 %

Hvis et mål ikke har kunnet verificeres fuldt ud, er procentsatsen sat til 0 med angivelse af grunden til manglen.

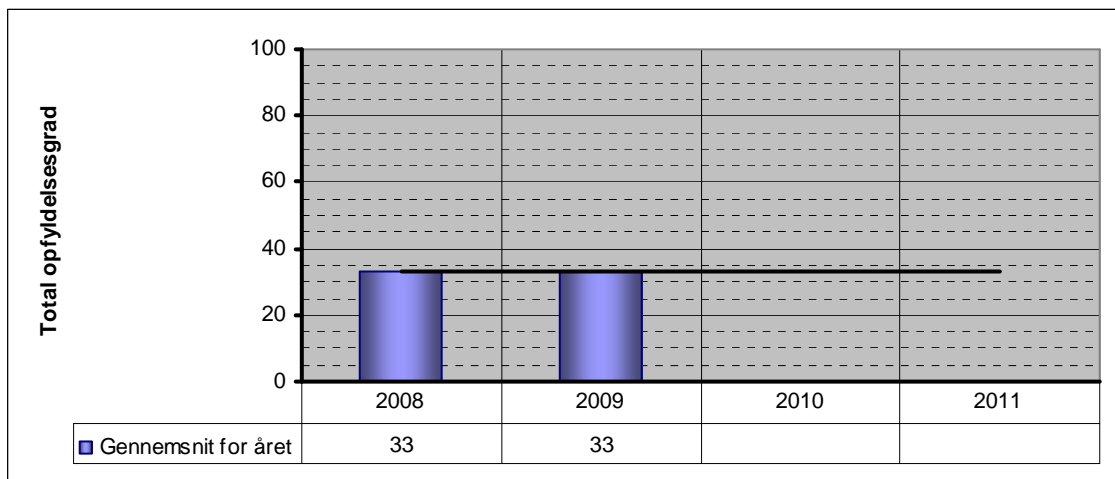
1.2 SPECIFIKT

Denne revision har udelukkende haft til formål at fokusere på målopfyldelse og fremdrift i forhold til de 16 Green Cites mål.

Revisionen viste at der pågår en lang række initiativer og aktiviteter i forskelligt omfang og i forskellige faser i forhold til hvert af de 16 mål.

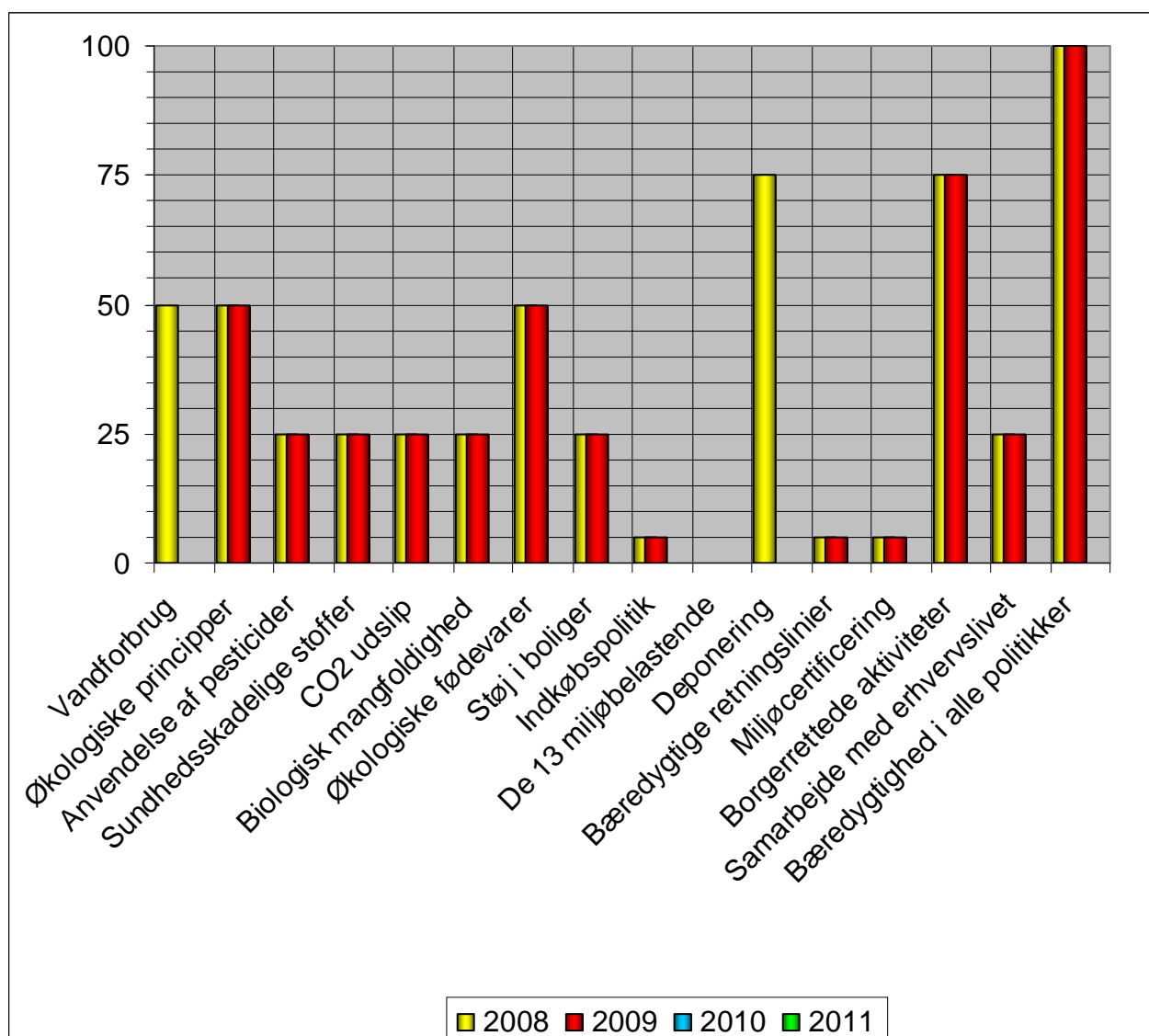
I rapporten er der blot nævnt eksempler, hvorfor rapporten ikke er fuldt dækkende for alle de aktiviteter og initiativer, der har været

Kommunens total opfyldelsesgrad (indsats) for året i forhold til "Green Cities" mål.

1.3 OPFYLDELSESGRADEN AF DE OPSATTE MÅL

På baggrund af den udførte revision, og en efterfølgende analyse af resultaterne af de opnåede konkrete mål, er vurderingen af opfyldelsesgraden på de enkelte emner følgende:

2. STATUS OG BEMÆRKNINGER FOR DE REVIDEREDE MÅL

2.1 VANDFORBRUG	
MÅL	Vi vil inden 2012 reducere vores vandforbrug i husholdninger til maksimalt 100 liter pr. indbygger pr. døgn.
INDIKATOR	Vandforbrug pr. indbygger pr. døgn i private husholdninger
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Vandforbruget pr. døgn pr. indbygger er opgjort til 117 liter pr. indbygger i 2008.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Fredericia Kommune har ikke gennemført sparekampagner, hvorfor der heller ikke har været inddraget borgere, boligafdelinger, virksomheder m.v. i arbejdet med vandbesparelser.</p> <p>Se under bemærkninger.</p>
STATUS TIDSPUNKT	1. december 2009
REVISIONS- METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opgørelsen af: <ul style="list-style-type: none"> ○ Indbyggertallet ○ Vandforbruget med de vedtagne undtagelser – Kampagner.
BEMÆRKNING	Grundvandsressourcer er ikke et problem i Fredericia Kommune. Fokus har derfor ikke været rettet mod vandbesparelser, men rettet mod tiltag, der kan beskytte grundvandsressourcerne.

VURDERING	Opfyldt i middel grad
------------------	-----------------------

2.2 ØKOLOGISKE PRINCIPPER	
MÅL	Vi vil dyrke og drive kommunale landbrugsarealer efter økologiske principper.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel af kommunalt drevne og bortforpagtede landbrugsjord, der dyrkes efter økologiske principper. 2. Planer for indførelse af økologisk dyrkning
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER: Andelen af kommunale landbrugsarealer, der drives efter økologisk principper er opgjort til 50,4%.</p> <p>Se under bemærkninger</p> <hr/> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER: Der har ikke været planlagt og gennemført aktiviteter til at fremme drift efter økologiske principper.</p> <p>Hvor det har været muligt af hensyn til at få en forpagtningsaftale i stand, indeholder forpagtningsaftaler krav om, at arealerne skal dyrkes uden brug af pesticider, Overholdelse kontrollers dog ikke.</p>
STATUS TIDSPUNKT	8. december 2009
REVISIONS- METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Opgørelse af arealer – Forpagtningsaftaler

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010965

Dato: 2009-12-16
med revision
20.01.2010

BEMÆRKNING	En stor del af lejeaftalerne ses udløbet.
VURDERING	Opfyldt i middel grad

2.3 ANVENDELSE AF PESTICIDER	
MÅL	Vi vil ikke anvende pesticider på kommunale arealer, og vi vil gøre en målrettet indsats for, at borgere og virksomheder og landbrug ikke bruger pesticider.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mængden af pesticider som kommunen anvender pr. arealenhed. 2. Kampagner i forhold til borgere og virksomheder.
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Fredericia Kommune besluttede i 2004, at kommunen ikke måtte anvende pesticider på kommunale arealer uden en dispensationsansøgning havde været forelagt miljøudvalget.</p> <p>Der har i 2009 været givet dispensation til brug af pesticider på boldbaner, golfbaner og på gartneriet.</p> <p>I henhold til Natur – og Miljøpolitik 2008-2012, mål 43, skal det resterende forbrug af pesticider på kommunale arealer afvikles inden udgangen af 2010.</p> <p>Det er dog besluttet, at gartneriet fortsætter driften med et begrænset forbrug af pesticider.</p> <p>Forbruget af pesticider i 2009 svarer til 4 kg. aktivt stof.</p> <p>Der har pt. ikke været gennemført aktiviteter og kampagner rettet mod virksomheder og borgere.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der foreligger en handlingsplan for udfasning af pesticider i Fredericia Kommune, vedtaget af byrådet i marts 2009.</p> <p>Handlingsplanen dækker alene kommunen som virksomhed.</p> <p>Der ses bredt informeret ud til relevante personer inden for kommunen, om handlingsplanens vedtagelse</p> <p>Hvor drift af kommunale arealer ikke ligger i kommunes eget regi, ses krav til pesticidfri drift og vedligeholdelse bl.a. specificeret i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - forpagtningsaftaler - udbudsmateriale vedr. drift af grønne områder ved skoler (april 2006) <p>Der er ikke fremlagt nogen forventet dato for et "nul-forbrug" i Fredericia Kommune.</p>

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010965

Dato: 2009-12-16
med revision
20.01.2010

	Der ses dialog med ADP omkring anvendelse af sprøjtemidler på Fredericia havn.
STATUS TIDSPUNKT	9. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af: – Anvendelse af pesticider. – Tillægsspørgsmål angående kampagner.
BEMÆRKNING	Det kan anbefales at undersøge forbruget af pesticider i forhold til overholdelse af krav i forpagtningsaftaler, hvoraf en stor del endvidere ses udløbet (se også mål 2)
VURDERING	Opfyldt i mindre grad

2.4 SUNDHEDSSKADELIGE STOFFER	
MÅL	Vi vil reducere udslippet af sundhedsskadelige stoffer til luften, og vil overholde grænseværdierne for NO2 og partikler senest 2015.
INDIKATOR	<ul style="list-style-type: none"> - DMU's overvågning af luftforurening - Henvendelse fra miljøstyrelsen om forringet luft - Tiltag planlagt
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Kommunen har ikke modtaget henvendelse fra Miljøstyrelsen om forringet luftkvalitet og der er ikke foretaget målinger af NO2 og partikler.</p> <p>Af tiltag til reduktion af udslippet af sundhedsskadelige stoffer til luften, kan bl.a. nævnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tomgangsregulativ af 29. juni 2009 - Brændeovnskampagne – ”tag grønt ansvar når du fyrer” - Årlig cykelkampagne
	<p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Samarbejde med erhvervslivet om reduktion af sundhedsskadelige stoffer gennemføres igennem Green Network.</p> <p>Brand-og Redning har ansvaret for den kommunale bilpark. Der foreligger pt. ikke overblik over status for bilparken, herunder i forhold til partikkelfiltre.</p> <p>Kommissorium for transportgruppen under Green Network. Her ses aktiviteter til reduktion af transportsektorens miljøpåvirkninger bl.a. udmøntet i et konkret mål om at 5 nye vognmænd pr. år skal med i Green Network og udarbejde miljøredegørelser.</p>
STATUS	9. december 2009
TIDSPUNKT	

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010965

Dato: 2009-12-16
med revision
20.01.2010

REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> - DMU's overvågning af luftforurening - Henvendelse fra miljøstyrelsen om forringet luft - Tiltag planlagt
BEMÆRKNING	Ingen
VURDERING	Opfyldt i mindre grad

2.5 CO₂ UDSLIP

MÅL

Vi vil inden 2015 reducere udslippet af CO₂ med 25% i forhold til 2006.

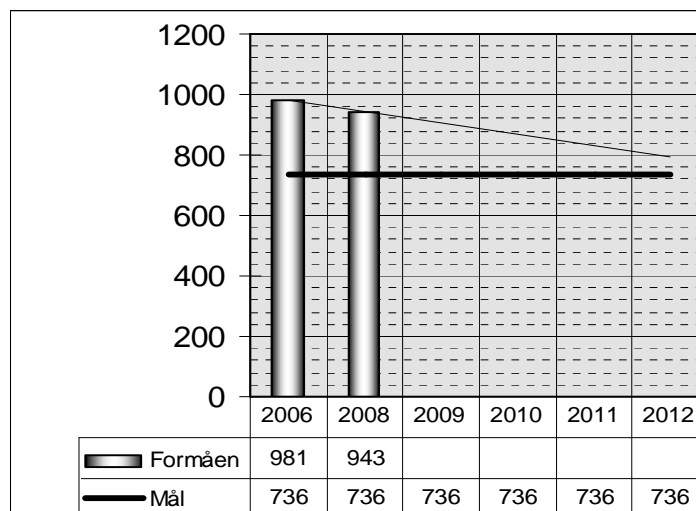
INDIKATOR

CO₂ udslippet beregnet ud fra KL's model.

STATUS

HOVEDOPLYSNINGER:

CO₂ UDSLIPPET I 1000 TONS

I henhold til KL's CO₂ beregner, var CO₂ udslippet i 2006 på 981.000 tons. I 2008 var CO₂ udslippet på 943.000 tons, hvilket svarer til en reduktion på ca. 4%.

TILLÆGSOPLYSNINGER:

Der er pt. ikke udarbejdet en klimaplan, denne planlægges dog udarbejdet i samarbejde med et eksternt firma.
Kortlægning ses dog i grønt regnskab.

Jfr. Kommuneplan 2009 – 2021, skal fremtidige lokalplaner indeholde krav om mindste energiklasse 1 for al ny bebyggelse.

Fredericia Kommunes varmeplan er en del af kommuneplan 2009 – 2021. Dog ønskes der en samlet varmeplan, der ikke kun tager hånd om den kollektive varmforsyning. En samlet varmforsyningsplan vil således blive udarbejdet i samarbejde med varmforsyningsselskaberne.

Fredericia Kommune har i august 2008, indgået en partnerskabsaftale med

DONG Energy om miljømæssigt, bæredygtigt indkøb og forbrug af energi. Denne aftale er bl.a. udmøntet i et adfærdsregulerende projekt "CO2 Fighter". Projektet rettes mod alle skoler, børnehaver, plejecentre og rådhuset. Projektet har til formål konkret at ændre 2-3 vaner. Der afholdes "kick-off" 25. februar 2010 og adfærdskampagnen forventes at forløbe i marts 2010.

Fredericia Kommune deltager i projekt FlexEISyd, et projekt under Vejle Kommune. Hensigten er at benytte offentlig-privat samarbejde til at skabe et fundament for såvel nye industrier som innovative offentlige problemløsninger indenfor anvendelse af elektricitet (havmølleparker) til opvarmning og transport. Førets konsortiemøde blev afholdt 22. oktober 2009.

Der pågår endvidere en lang række initiativer og aktiviteter, der har til formål at sætte fokus på – og reducere udledningen af CO2 med inddragelse af virksomheder og borgere. Der kan bl.a. nævnes:

- Netværk for fremme af energirenovering i private boliger. Netværket skal sammenkoble lokale håndværkere med rådgivere i fra energisektoren (TRE-FOR og Fredericia Fjernvarme) samt bistå med at finde muligheder for finansiering af energiprojekter.
- "sluk lyset - kampagne" i Fredericia Kommune hvert forår
- Klimatopmøde for unge
- Bæredygtigt byggeri – herunder temamøder
- Klima og kogekunsten - "kog for kloden"

En del initiativer udspringer af Fredericia Kommunes Agenda 21 indsats og i øvrigt i samarbejde med Grønt Forum i Fredericia (sammenslutning af frivillige borgere).

Endvidere har projekt "Fredericia Cykelby" har fået bevilliget 10,4 mil kr. fra Vejdirektoratets cykelpulje og yderligere 20 mil er bevilliget fra Fredericia Byråd.

Fredericia Kommune er "Klimakommune" (aftale med Danmarks Naturfredningsforening, tiltrådt juni 2009)

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010965

Dato: 2009-12-16
med revision
20.01.2010

STATUS TIDSPUNKT	8. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af: – Opgørelsen af CO ₂ – Dokumentation for status af tillægsoplysninger
BEMÆRKNING	Ingen
VURDERING	Opfyldt i mindre grad <i>Vurdering baseres alene på reduktion af CO₂ udslippet og er således ikke udtryk for Kommunens engagement og aktivitetsniveau i forhold til at reducere udledningen af CO₂.</i>

2.6 BIOLOGISK MANGFOLDIGHED

MÅL	Vi vil inden 2010 stoppe tabet af biologisk mangfoldighed, og vi vil frem mod 2015 øge antallet af prioriterede arter.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Antallet af prioriterede arter 2. En stigning i: <ol style="list-style-type: none"> a. Ha genetablerede vådområder b. Ha plejede naturarealer c. Km genåbnet vandløb 3. Andre aktiviteter til fremme af naturgenopretning
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Der er udarbejdet en oversigt over de arter, der sættes fokus på i Fredericia Kommune. Oversigten omfatter stor gøgeurt, løvfrø, ørred og bæklampret.</p> <p>Der er ikke tale om en fulgyldig liste i forhold til * mærkede naturtyper og arter (miljøministeriets bekendtgørelse 408) samt ansvarsarter.</p> <p>Der ses udarbejdet en målemetode til dokumentation af naturens tilstand og udvikling.</p> <p>En tilknyttet konsulent har i 2009 været igennem alle kommunens §3 arealer og feltskemaer er udfyldt. Næste skridt er at få data lagt i Mapinfo således at der sikres overblik og indsats kan prioriteres.</p> <p>Der er ikke sket en stigning i antal prioriterede arter.</p> <p>Fremgang af kommunens naturforvaltningsindsats ses i bl.a. i:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Genopretning af 60 ha vådområde ved Pjedsted <p>Indsats for overvågning af prioriterede arter ses bl.a. i</p> <ul style="list-style-type: none"> – Artsovervågning – stor gøgeurt – Overvågning af løvfrølokaliteter i Fredericia Kommune 2007 med opfølgning i 2009 <p>Endvidere ses udsætningsplan for ørredyngel i mindre vandsystemer</p> <p>Der er udarbejdet en Naturplan for Fredericia Kommune, december 2005.</p>

	<p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der søges så vidt muligt indgået aftaler om pleje af kommunale §3 arealer ved græsning. Hvor dette ikke har været muligt slår kommunen græsset.</p> <p>Der foreligger regulativer og datablade for de enkelte åstrækninger. "Skånsom vedligehold" ses dog ikke defineret.</p> <p>Grønne korridorer – økologiske forbindelsesområder, er identificeret i fælles kommuneplan for Trekantsområdet 2009 – 2021.</p> <p>I forbindelse med udarbejdelse af forslag til nye lokalplaner, skal miljøvurderingsgruppe inddrages. Retningslinjerne for dette er dog ikke fastlagt pt.</p> <p>Fredericia Kommune har underskrevet 2010 deklARATIONEN i januar 2008</p> <p>Fredericia Kommune samarbejder med lokale foreninger om natur – og miljøopgaver bl.a. via Dialogforum og skovdyrkerforening.</p> <p>Naturskolen benyttes flittigt og her sætter naturvejlederen naturforståelse og naturbeskyttelse på dagsordenen for de interesserede.</p> <p>Der er udarbejdet er oplæg til indsatsplan for bekæmpelse af bjørneklo. Indsatsplanen er ikke godkendt pt.</p> <p>Kortlægning af bjørneklo foregår i Googlemaps via indrapportering fra borgere og driftscentre. Der er pt. ikke fuldt overblik over udbredelsen.</p>
<p>STATUS TIDSPUNKT</p>	<p>8. december 2009</p>
<p>REVISIONS METODE</p>	<p>Gennemgang af dokumentation for status af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Antallet af: <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioriterede arter ○ Ha genetablerede vådområder ○ Ha plejede naturarealer ○ Km genåbnet vandløb. – Andre aktiviteter til fremme af naturgenopretning
<p>BEMÆRKNING</p>	<p>Ingen</p>

VURDERING	Opfyldt i mindre grad
2.7 ØKOLOGISKE FØDEVARER	
MÅL	Vi vil have at det kommunale fødevarerforbrug er økologisk. Mindst 75 % skal være økologisk i 2012.
INDIKATOR	Andel af økologiske fødevarer i de kommunale køkkener.
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>I Fredericia Kommune ses en samlet økologiprocent på 53%.</p> <p>I henhold til kortlægning af økologiprocent fordelt på køkkentyper, ses økologiprocenten at svinge fra ca. 9% til ca. 65%. Her er især daginstitutioner meget langt med at prioritere og indføre økologiske fødevarer.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der er i alt 79 institutioner i Fredericia Kommune, heraf 36 daginstitutioner. Af disse har 5 daginstitutioner oversteget målet om en økologiprocent på 75% og flere ses tæt på målet.</p> <p>Der er ikke pt. aftaler med private virksomheder der bestyrer/forpagter kommunale køkkener omkring økologisk kost. I forbindelse med genforhandling af kontrakter, vil dette dog blive medtaget.</p> <p>Der ses opstillet en økologihandlingsplan 2008 -2009. Af planen fremgår handlingsplaner, ansvarlige og deadline.</p> <p>Økologi forventes fremadrettet at blive indarbejdet i indkøbsaftaler og udbudsmateriale.</p> <p>At økologi og klima har været i fokus ses bl.a. ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Arrangement i samarbejde mellem Agenda 21 og Grønt Forum – ”klimavenlighed og økologi” – Afholdelse af Klimamaduge i rådhuskantinen <p>For at skabe indsigt og engagement i institutionerne, har der været afholdt følgende møder:</p> <ul style="list-style-type: none"> – fællesmøder med køkkenpigerne på daginstitutionerne (4 årlige)

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010965

Dato: 2009-12-16
med revision
20.01.2010

	<ul style="list-style-type: none"> – temamøde i Herning i oktober 2009 for køkkenledere
STATUS TIDSPUNKT	9. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> – Opgørelsen af mængden af:<ul style="list-style-type: none"> ○ fødevarer ○ økologiske fødevarer. – Dokumentation for status af tillægsoplysninger.
BEMÆRKNING	Ingen
VURDERING	Opfyldt i middel grad

2.8 STØJ I BOLIGER

MÅL

Vi vil reducere antallet af boliger med sundhedsskadelig støjbelastning frem mod 2015, hvor ingen borger er udsat for sundhedsskadeligstøj om natten i deres hjem.

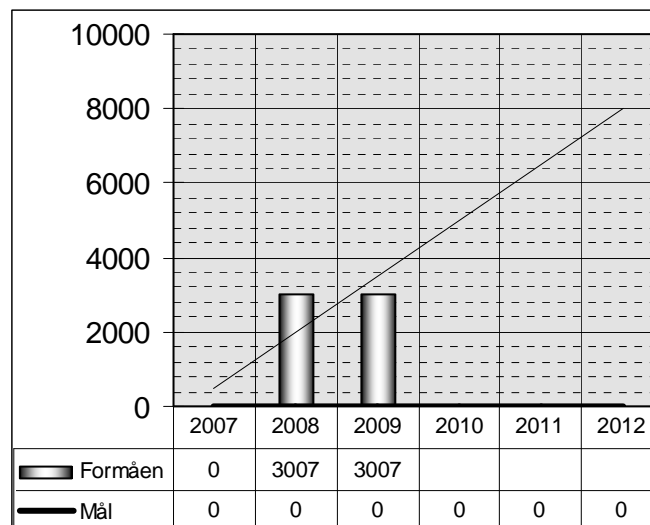
INDIKATOR

1. Antal boliger, der udsættes for sundhedsskadelig støj (mere end 52 dB) om natten beregnet efter Miljøstyrelsens model for kortlægning.
2. Gennemført støjkortlægning
3. Udarbejdet støjhandlingsplan

STATUS

HOVEDOPLYSNINGER:

ANTAL BOLIGER DER UDSÆTTES FOR SUNDHEDSSKADELIG STØJ

Der blev gennemført en støjkortlægning i 2008.

Fredericia Kommune har valgt at lade kortlægningen omfatte alle vejstrækninger med en årsdøgnstrafik over 2000 køretøjer. Kommunen har kun 1 vejstrækning med en årsdøgnstrafik over 16.000 køretøjer.

Det samlede antal boliger med $L_{\text{night}} = 52$ dB kan opgøres til 3007 boliger.

Siden støjkortlægningen blev foretaget, er der udlagt støjsvag asfaltbelægning på Nørre Port/6. julivej på strækningen fra Nørre Voldgade til Nymarksvej og på Oldenborggade på strækningen fra Norgesgade til Købmagergade, i alt 11.300 m².

Efterfølgende er der ikke gennemført støjmålinger, hvorfor det ikke er muligt at fastslå omfanget af støjreduktion.

	<p>Antallet af boliger der udsættes for sundhedsskadelig støj i 2009 sættes derfor lig 2008</p> <p>Se under bemærkninger</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der er udarbejdet en støjhandlingsplan med konkrete reduktions-mål for støjbelastningen (5-årig plan)</p> <p>Siden støjkortlægningen blev foretaget, er der udlagt støjsvag asfaltbelægning på strækningen fra Nørre Voldgade til Nymarksvej og Norgesgade til Købmagergade, i alt 11.300 m²</p>
STATUS TIDSPUNKT	9. december 2009
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - støjkortlægning - støjhandlingsplan - Antallet af støjplagede boliger - Antallet af boliger, hvor støjen er reduceret
BEMÆRKNING	Kommunen skal i 2012 fortage en ny støjkortlægning, omfattende vejstrækninger med årsdøgnstrafik over 8.000 køretøjer.
VURDERING	Opfyldt i mindre grad

2.9 INDKØBSPOLITIK	
MÅL	Vi vil udforme og implementere en miljømæssigt progressiv indkøbspolitik, hvor vi sætter konkrete miljømål.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel af indkøbsaftaler hvor miljøhensyn indgår. 2. Vedtaget indkøbspolitik, planer og procedurer
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Natur- og miljøpolitikken 2008-2012 er en tværgående politik der forpligter alle fagudvalg og afdelinger. Den er således også forpligtende for indkøb.</p> <p>Der er pt. ikke defineret konkrete mål for grønne indkøb. I takt med at der skal indgås nye aftaler, vil miljøhensyn indgå som en fast del.</p> <p>"Projektrum" vil blive etableret, så Natur- og Miljøafdelingen inddrages i forbindelse med udarbejdelse af udbudsmateriale og indgåelse af nye aftaler. Der er dog endnu ikke udarbejdet en procedure for dette til fastholdelse og styring.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der er ikke overblik over <u>samtlig</u>e indkøbsaftaler, hvor miljøhensyn indgår.</p> <p>Det forventes at ca. 29% af det samlede indkøb foregår via indkøbsaftalerne (ikke dokumenteret).</p> <p>Centraliseringsproces startet op i forbindelse med vedtagelse af indkøbspolitik i 2007. Før da foregik indkøb fra hver af de 220 enheder uden fælles/overordnet styring. I takt med at "gamle" aftaler/kontrakter udløber, skal fælles styring sikres.</p> <p>Indkøbsaftaler ligger på nettet og skal benyttes i forbindelse med nye aftaler. Det er kendt, at Indkøbsaftalerne skal benyttes, men der kan ske "overspringere". Der er dog ikke noget samlet overblik over omfanget af dette pt.</p> <p>Miljøkrav ses bl.a. indarbejdet i EU udbud på legetøj, produkter til friluftsliv samt institutionskøretøjer fra 2009.</p>
STATUS TIDSPUNKT	9. december 2009

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010965

Dato: 2009-12-16
med revision
20.01.2010

REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> - Indkøbspolitik og konkrete miljømål - Opgørelsen af indkøbsaftaler
BEMÆRKNING	Det kan forud for revisionen 2010 anbefales at synliggøre resultater for de enkelte tillægsspørgsmål. Metode til opgørelse skal klarlægges, herunder definition på "relevante indkøbsaftaler" omfattet af dette mål.
VURDERING	Startfasen

2.10 DE 13 MILJØBELASTENDE	
MÅL	Vi vil i kommunalt regi udfase de 13 miljøbelastede kemikalier udpeget af Dogme kommunerne. Kortlægningen af kommunernes forbrug skal være afsluttet i 2010.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel af problematiske produkter, hvor: <ol style="list-style-type: none"> a. Substitution er lykkedes. b. Forbruget / udslippet er reduceret 2. Kortlægning er gennemført
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>De 13 kemikalier er fortsat er i brug i kommunalt regi. Omfang mv. kendes ikke, idet en egentlig kortlægning i Fredericia Kommune, endnu ikke er gennemført.</p> <p>I Kemikaliegruppen under Green Cities, arbejdes i fællesskab mod definere hvorledes kommunernes forbrug af de 13 kemikalier kan kortlægges. Den "overordnede kortlægning" gennemføres som en screening i forhold til forskellige institutionsgrupper. Det planlægges som udgangspunkt, at gennemføre 2 tilsyn indenfor hver gruppe. Tilsynene fordeles mellem kommunerne i Green Cites. Resultaterne af disse tilsyn dokumenteres i en tilsynsrapport, hvor der bl.a. ses rigtig god billedokumentation (eks. Allé Skolen, 29.06.2009) De samlede resultater for denne "overordnede kortlægning", forventes efterfølgende at danne basis for den enkelte kommunes kortlægning.</p> <p>Den "overordnede kortlægning" i kemikaliegruppen er ikke færdig endnu.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Kommunen har ikke udarbejdet en kemikalieplan. Kortlægning skal først på plads.</p> <p>En udfasning af stofferne finder sted i forbindelse med de nye indkøbsaftaler. Procedure for indkøb skal udarbejdes (se også mål 9)</p>
STATUS TIDSPUNKT	10. december 2009

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010965

Dato: 2009-12-16
med revision
20.01.2010

REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> – Opgørelsen af anvendte kemikalier – Dokumentation for tillægsspørgsmål
BEMÆRKNING	Ingen
VURDERING	Ikke sat i gang <i>Vurdering baseres alene på det faktum, at kortlægningen endnu ikke er endelig gennemført endnu.</i>

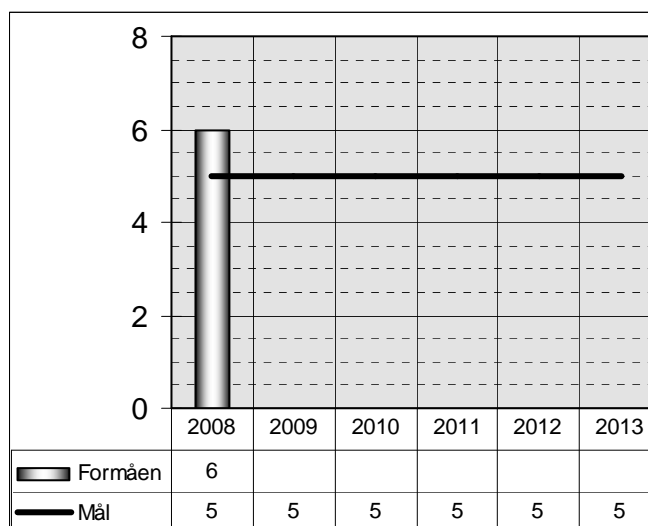
2.11 DEPONERING

MÅL	Vi vil senest i 2015 deponere maksimalt 5 % affald.
INDIKATOR	Deponi i procent af den samlede affaldsmængde.

STATUS

HOVEDOPLYSNINGER:

MAKS % AFFALD TIL DEPONI

Der blev i 2008 deponeret ca. 6% af den samlede affaldsmængde.

TILLÆGSOPLYSNINGER:

Genanvendelsesprocenten er opgjort til 73% i 2008
 Transportørindberetninger er dog behæftet med en vis usikkerhed.

Af særlige fokus områder kan nævnes:

- Hvid sanitet til genanvendelse
- Papir og pap fra eks. møbelbranchen

Der foregår et uformelt samarbejde (åben dialog) med virksomheder og boligselskaber i form af rådgivning og vejledning, hvis det ønskes – eller i tilfælde af konstaterede problemer.

Genbrugsavisen sendes årligt til samtlige husstande, heri informeres om aktuelle tiltag

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010965

Dato: 2009-12-16
med revision
20.01.2010

STATUS TIDSPUNKT	10. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af opgørelsen af affald til deponi.
BEMÆRKNING	Ingen
VURDERING	Opfyldt i større grad

2.12 BÆREDYGTIGE RETNINGSLINIER

MÅL	Vi vil udvikle fælles miljømæssigt bæredygtige retningslinier inden for bygge- og anlægsområdet.
INDIKATOR	Ingen
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Der er pt. ikke udviklet fælles miljømæssigt bæredygtige retningslinjer inden for bygge- og anlægsområdet.</p> <p>Der foreligger en folder "miljørigtigt byggeri – en smal sag" fra 2006. Denne vedlægges alle udbud, men er meget overordnet. Det forventes at der i samarbejde mellem Ejendomscenteret og Natur – og Miljøafdelingen, vil blive set nærmere på at opsætte mere konkrete retningslinier.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Ingen</p>
STATUS TIDSPUNKT	10. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af evt. igangsat fælles projekt.
BEMÆRKNING	Ifølge kravdokumentet er det ikke muligt at revidere kommunerne individuelt på dette område, da det ikke af kravet fremgår, om kommunerne opfylder kravet.
VURDERING	Startfasen

2.13 MILJØCERTIFICERING

MÅL	Vi vil miljøcertificere alle kommunernes institutioner og forvaltninger senest 2015. Nye medlemskommuner skal udarbejde en plan for fuld implementering og gennemføre den inden en tiårig periode.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel af ansatte i kommunen, som arbejder under et certificeret miljøsystem. 2. Udarbejdet plan for certificeringen.
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Da Fredericia Kommune er medlem af Green Network, er der opsat en særskilt vurderingsmetode. Kommunens forvaltninger og institutioner er opdelt i kategori I og Kategori II virksomheder og der er opstillet tværgående emner for kategori II virksomheder.</p> <p>Følgende virksomheder er i dag certificerede efter DS/EN ISO 14001:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gartneri • Genbrugscenter • Centralrenseanlægget <p>Herudover er rådhuset med i Green Network og udarbejder miljøredegørelse.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der er ansat en ressourceperson i grønt sekretariat til bl.a at varetage opgaven med at indføre miljøledelse i alle kommunens forvaltninger og institutioner.</p> <p>Der foreligger en plan for implementering af miljøledelse i kommunens forvaltninger og institutioner.</p> <p>Ejerskab og medarbejderinvolvering sikres via arbejdsgrupper. Eksempelvis er der planlagt "kick-off" møde i uge 51 med idrætscenteret.</p> <p>Kommunen har haft gode erfaringer med at indføre miljøledelse. Der er opnået konkrete besparelse og arbejdsrutiner er blevet vendt og systematiseret. Medarbejdere har været og er fortsat involveret i udviklingen og gennemførelsen af miljøledelsen. Der er fokus på, at dette er af afgørende betydning for succes.</p>

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010965

Dato: 2009-12-16
med revision
20.01.2010

STATUS TIDSPUNKT	10. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> – Virksomheder opdelt i Kategori I & II – Oplistede tværgående emner for kat. II – Andel af virksomheder i kat. I og II med godkendte GN miljøredegørelser – Dokumentation for tillægsspørgsmål
BEMÆRKNING	Ingen
VURDERING	Startfasen

2.14 BORGERRETTEDE AKTIVITETER

MÅL	Vi vil iværksætte og understøtte borgerrettede aktiviteter og sikre samarbejde med borgerne.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivitetsområder <ol style="list-style-type: none"> a. Formidling b. Samarbejde c. Støtte til frivillig miljøindsats 2. Længden af tidsperioden for aktiviteterne 3. Resultater af aktiviteterne 4. Tilknyttede resourcepersoner
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Fredericia Kommune har et aktivt miljösamarbejde med kommunens borgere, bl.a. via Grønt Forum.</p> <p>Bl.a. via dette samarbejde og som en del af Kommunens Agenda 21 indsats, ses igangsat flere borgerrettede miljøaktiviteter.</p> <p>Her kan bl.a nævnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giffri haver - økologisk "åben have" - Økologisk gartneri - Persillegartneriet - Cykelkampagne - Vi cykler til arbejde - Miljørigtigt byggeri - Brændeovnskampagne - "kog for kloden" - Klimatopmøde for unge <p>Der er afsat ressourcer til aktiviteter der er rettet mod borgerinddragelse.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>For at støtte det frivillige miljøarbejde har kommunen eksempelvis indstiftet "Grøn Pris". En pris der uddeles til bæredygtige initiativer. 3 personer modtog til sammen 10.000 kr. for deres indsats i 2009.</p> <p>Der er følgende aktive Agenda 21 grupper i Kommunen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giffri haver - økologisk "åben have" - Økologisk gartneri – Persillegartneriet - Vandløbsgruppe <p>Der er informeres bredt om diverse miljøaktiviteter, bl.a. via kommunes hjemmeside, udstillinger, kampagnemateriale, annoncering i aviser og blade mv.</p>

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010965

Dato: 2009-12-16
med revision
20.01.2010

STATUS TIDSPUNKT	9. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af: – Aktiviteter – Resultater – Ressourcer
BEMÆRKNING	Ingen
VURDERING	Opfyldt i større grad

2.15 SAMARBEJDE MED ERHVERVSLIVET

MÅL	Vi vil styrke det miljøarbejde, som ligger ud over det lovpligtige, ved at indgå et formaliseret samarbejde med erhvervslivet.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Antal virksomheder, der er med i et formaliseret samarbejde med kommunen om ikke lovfastsatte miljøkrav. 2. Udarbejdet plan og mål.
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Fredericia Kommune er med i Green Network (GN) og har der igennem et formaliseret samarbejde med erhvervslivet. I henhold til opgørelse fra GN, er der pt. 31 V-medlemmer, heraf er 2 virksomheder kommet med som nye medlemmer i 2009.</p> <p>Endvidere har Fredericia Kommune etableret den selvstændige enhed "Fredericia Erhvervsudvikling" med henblik på samarbejde med erhvervslivet. Herunder er der i 2009 ansat en medarbejder, som specifikt skal arbejde med klimaprojekter i private virksomheder.</p> <p>Ud øvrige aktiviteter og samarbejder, kan bl.a. nævnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Partnerskabsaftale med Dong Energy • Better Place (samarbejdsaftale om udvikling af infrastruktur for elbiler) <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>I form af Natur- og Miljøpolitikken 2008 – 2012, er der politisk vedtaget en plan for hvorledes Fredericia Kommune, ud over de lovfastsatte aktiviteter, vil samarbejde med virksomhederne om udviklingen af et bedre miljø.</p> <p>Miljøindsatser/aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Der er etableret diverse netværk, eksempelvis "transportsektorens netværk om energibesparelser" og "netværk om energirenovering" - Introduktionskursus for lokale håndværkere – introduktion til energispareløsninger - Fredericia Shoppings Energisparekampagne - Introduktionskursus til energisektoren – for medarbejderen i energisektoren <p>Endvidere er der planer om implementering af "Grøn Butik" i Fredericia.</p> <p>I forbindelse med tilsyn på virksomhederne, er det endvidere planen at motivere til fremme af miljørigtig adfærd og orientere om medlemskab af Green Net-</p>

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010965

Dato: 2009-12-16
med revision
20.01.2010

	<p>work. Medarbejdere der fører tilsyn, skal dog først "klædes på" til opgaven.</p> <p>Konkrete resultater for miljøindsatser og aktiviteter foreligger pt. ikke.</p>
STATUS TIDSPUNKT	10. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af: – Diverse aktiviteter herunder projektbeskrivelser, tilsynsprocedurer, kam-pagner mm
BEMÆRKNING	Ingen
VURDERING	Opfyldt i mindre grad

2.16 BÆREDYGTIGHED I ALLE POLITIKKER

MÅL	Vi vil inddrage miljømæssig bæredygtighed i alle politikker og serviceområder.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel forvaltninger med inddraget bæredygtighed i politikker/værdigrundlag 2. Andel serviceområder/centre med inddraget bæredygtighed
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Miljømæssig bæredygtighed indgår i Natur- og Miljøpolitikken 2008 – 2012, der er én ud af 4 tværgående politikker. Den tværgående politik, er forpligtende for alle forvaltninger/serviceområder.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der er ikke nedfældet en decideret procedure for at få bæredygtighed indarbejdet i politikkerne og serviceområderne. Dette ligger implicit i selve Natur- og Miljøpolitikken 2008 – 2012.</p> <p>Natur- og Miljøpolitikken 2008 – 2012, udmøntes i 10 aktivitetsbeskrivelser for de relevante fagudvalg. Her ses bæredygtighed også at indgå.</p>
STATUS TIDSPUNKT	8. december 2009
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af opgørelsen af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Forvaltninger – Serviceområder – Politikker / Værdigrundlag med inddraget bæredygtighed – Serviceområder/centre med inddraget bæredygtighed
BEMÆRKNING	Ingen
VURDERING	Fuld opfyldelse

3. ANVENDT REVISIONSMETODE

Revisionen er gennemført på stikprøve basis ved at:

- gennemgå relevante dele af kommunens aktiviteter;
- interviewe medarbejdere på alle niveauer, borgere, foreninger, virksomheder eller erhvervsorganisationer/netværk
- gennemgå dokumentation;
- analysere resultater;
- kontrolberegne mål

i overensstemmelse med det udleverede revisionsprogram.

4. REFERENCER

1. Aftale af 29. marts 2007 mellem Miljøministeriet og KL angående anvendelse af pesticider.
2. Miljøministeriets BEK Nr. 137 dateret 10/2 2007 – Luftkvalitetsbekendtgørelsen
3. KL's model, CO₂ beregneren
4. Miljøministeriets BEK nr. 08 dateret 1/5 2007 ang. biologisk mangfoldighed
5. Miljøministeriets BEK nr. 717 af 13/06/2006 - Støjbekendtgørelsen
6. Miljøministeriets vejledning i støjkortlægning og støjhandlingsplaner.
7. EU's meddelelse 12041/48 "Offentlige indkøb for bedre miljø"
8. Varmeforsyningsloven LBK 347 dateret 17/5 2005

5. OVERSIGT OVER MODTAGET DOKUMENTATION

Dokumentation fremsendt fra kommunen til brug ved revisionen, fremgår af revisionsprogrammet.

6. INTERVIEWPERSONER

Personer interviewet under revisionen, fremgår af revisionsprogrammet